

Pašvaldības profils

APVIENOTAIS

TUKUMA **NOVADS**

Saturs

1.	Novadu veidojošās pilsētas un pagasti	2
2.	Apvienotā Tukuma novada teritorijas raksturojums	2
3.	Iedzīvotāju skaits un tā prognozes	5
4.	Budžets	6
4.1.	2018. gada budžeta ieņēmumi un izdevumi	6
4.2.	2019. gada budžeta ieņēmumu plāns.....	7
4.3.	Administratīvie izdevumi	8
4.4.	Iemaksas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (PFIF).....	9
4.5.	Pašvaldības budžeta iedzīvotāju ienākumu nodokļa (IIN) ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju.....	10
4.6.	Pašvaldības budžeta izdevumi izglītībai uz vienu izglītojamo.....	11
5.	Investīcijas.....	12
6.	Darbaspēka migrācija.....	15
7.	Pašvaldību iespējas uzņēmējdarbības veicināšanā.....	16
8.	Vispārējās izglītības iestādes.....	16
9.	Pārvaldība un pakalpojumi.....	17
9.1.	Valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri	17
9.2.	Pagastu pārvalžu izvietojums	17
10.	Pašvaldību sadarbība	18
11.	Teritoriju ekonomiskās aktivitātes izvērtējums.....	19

1. Novadu veidojošās pilsētas un pagasti

Pašlaik esošais novads, republikas pilsēta	Pilsēta, pagasts	Teritorijas attīstības līmeņa indekss, vienības (vieta 110 grupā, sākot ar lielāko rādītāju; republikas pilsētai vieta 9 grupā) <i>Valsts reģionālās attīstības aģentūras dati</i>			
		2014	2015	2016	2017
Engures novads	1. Engures pagasts 2. Lapmežciema pagasts 3. Smārdes pagasts	0,227 (25)	0,386 (22)	0,263 (24)	0,165 (25)
Jaunpils novads	4. Jaunpils pagasts 5. Viesatu pagasts	-0,172 (50)	-0,262 (57)	-0,122 (48)	-0,153 (52)
Kandavas novads	6. Cēres pagasts 7. Kandavas pagasts 8. Kandavas pilsēta 9. Matkules pagasts 10. Vānes pagasts 11. Zantes pagasts 12. Zemītes pagasts	-0,257 (60)	-0,132 (46)	-0,207 (59)	-0,364 (68)
Tukuma novads	13. Degoles pagasts 14. Džūkstes pagasts 15. Irlavas pagasts 16. Jaunsātu pagasts 17. Lestenes pagasts 18. Pūres pagasts 19. Sēmes pagasts 20. Slampes pagasts 21. Tukuma pilsēta 22. Tumes pagasts 23. Zentenes pagasts	0,312 (24)	0,222 (25)	0,203 (25)	0,100 (26)

2. Apvienotā Tukuma novada teritorijas raksturojums

SIA “Karšu izdevniecība Jāņa sēta” jaunveidojamo pašvaldību teritoriju izpētes darba materiāls

Tukums ir dārzu ieskauda pilsēta ar izteiktu reljefu pašā Kurzemes pievārtē, tikai stundas brauciena attālumā no Rīgas. Ģeogrāfiski un vēsturiski Tukums vairāk piederīgs Kurzemei – kuršu un lībiešu apdzīvotajai Vanemas zemei, vēlāk Kurzemes un Zemgales hercogistes Lejaskurzemes jeb Kursas daļai, tomēr Latvijas brīvvalsts laikā Tukuma apriņķis tika iekļauts Zemgales apgabalā, tāpēc vēlākajos gados bieži uzskatīts par piederīgu tieši šim Latvijas kultūrvēsturiskajam novadam. Mūsdienās, iekļaujoties Rīgas aglomerācijā, Tukums cilvēku apziņā aizvien ciešāk saistās ar Latvijas visstraujāk augošo daļu – Rīgu un Pierīgu, kas ērti sasniedzama ar piepilsētas transportu un piedāvā plašas darba iespējas un pakalpojumu klāstu.

15. gs. pie Livonijas ordeņa pils un Rīgai svarīgā tirdzniecības ceļa, kas gar Sločenes upi veda uz Kuldīgu un tālāk – uz Prūsiju, mūsdienu Tukuma vietā jau bija izaudzis miests. Kurzemes un Zemgales hercogistes laikos tas kļuva par vienu no četriem tās virspilsunga iecirkņu centriem, bet 1795. gadā ieguva pilsētas tiesības. Straujāku izaugsmi Tukums, jau Kurzemes guberņas apriņķa centra statusā, piedzīvoja 19. gs. otrajā pusē, kad to ar Rīgu savienoja dzelzceļš (1877. g.). Šajā laikā, nojaucot ordeņa pilsdrupas, pilsētas centrā notika aktīva mūra ēku celtniecība. Veidojās rūpniecības uzņēmumi, bet ar Maskavas–Ventspils dzelzceļa izbūvi 20. gs. sākumā Tukums kļuva arī par nozīmīgu transporta mezglu. Šajā laikā pie dzelzceļa stacijas Tukums 2 izveidojās jauna pilsētas daļa – Veļķi, iedzīvotāju skaitam Pirmā pasaules kara priekšvakarā sasniedzot 12,6 tūkst.

Latvijas brīvvalsts laikā Tukums bija rošīgs apriņķa centrs, kura sabiedrisko dzīvi aktivizēja ģimnāzija, komercskola, piensaimniecības skola, Valsts mūzikas skola, kā arī pirmais provincē

dibinātais mākslas muzejs (1936. g.). Tā kā brīvvalsts laikā dzelzceļš pildīja satiksmes “mugurkaula” funkciju (Tukumam bija ērta tiešā satiksme ar Rīgu, Jelgavu un Ventspili), lai nodrošinātu ērtāku piekļuvi Kurzemes vidusdaļai, 1939. gadā Tukumā tika uzsākta dzelzceļa būve uz Kuldīgu, taču turpmākajos okupācijas gados tā netika turpināta.

Atšķirībā no vairākuma Latvijas pilsētu Otrā pasaules kara gados Tukumam izdevās izvairīties no postījumiem un saglabāt vēsturisko apbūvi. Pēc apriņķu likvidācijas (1949. g.) pārdēvētā Tukuma rajona teritorija tika sadalīta, izveidojot nelielu Tukuma rajonu, pārējo teritoriju iedalot Kandavas, Dobeles un Saldus rajonam. Taču 10 gadus vēlāk Tukuma rajons atkal tika paplašināts, tam pievienojot Kandavas rajona pamatdaļu. Šādās robežās tas pastāvēja turpmākos 50 gadus. Šajā laikā Tukums piedzīvoja vērienīgu attīstību, iedzīvotāju skaitam maksimumu sasniedzot 1992. gadā – 21 776. Tukumā tika izvietoti ne tikai rajonu apkalpojoši dienesti un nozīmīgi padomju komandekonomikas rūpniecības uzņēmumi, bet arī viens no lielākajiem padomju militārajiem lidlaukiem Baltijā. Militārpersonām un uzņēmumu darbiniekiem masveidā tika būvētas tipveida daudzdzīvokļu ēkas, kuru apsaimniekošana un pārbūve atbilstoši mūsdienu energoefektivitātes prasībām pašlaik ir viens no pašvaldības lielākajiem izaicinājumiem (īpaši bijušajā armijas mikrorajonā Jauntukumā).

Neraugoties uz problēmām, kas, iestājoties padomju komandekonomikas sabrukumam 20. gs. 90. gadu sākumā, bija jāpiedzīvo Latvijas pilsētās ar lielu industriālo mantojumu, tukumniekiem pielāgot uzņēmumus saimniekošanai brīvās tirgus ekonomikas apstākļos izdevies veiksmīgāk nekā lielākajā Latvijas daļā. Rūpniecība joprojām ir pilsētas ekonomikas dzinējspēks. Lai gan tā nodarbina mazāk strādnieku nekā padomju laikā, tagad Tukuma uzņēmumi ražo produkciju, kas spēj konkurēt pasaules tirgū. Rūpniecības nozari pārstāv četri lielākie Tukuma uzņēmumi. Tie ir metālapstrādātāji – “Skonto Plan” (pievienotā vērtība¹ – 6 milj. EUR) un “CSK Steel” (4,2 milj. EUR), piena pārstrādātājs “Tukuma piens” (4,7 milj. EUR) un dzīvnieku barības ražotājs “Vilomix Baltic” (3 milj. EUR). Tukumā sekmīgi darbojas arī šūšanas, kokapstrādes, būvniecības, tirdzniecības un citu nozaru uzņēmumi, kopā radot pievienoto vērtību vairāk nekā 82 milj. EUR apmērā, kas ir gandrīz 14 reizes vairāk nekā otrā lielākajā bijušā Tukuma rajona pilsētā Kandavā (6 milj. EUR). Arī iedzīvotāju skaits Tukumā, lai arī samazinājies (16 999 – 2019. g.), ievērojami pārsniedz citu bijušā rajona vietā 2009. gadā izveidoto novadu centru iedzīvotāju skaitu (Kandava – 3487, Engure – 1310, Jaunpils – 763).

Darba ražīguma kāpums, pārejot uz tirgus ekonomiku, samazinājis darbaspēka pieprasījumu Latvijas laukiem un perifērijai raksturīgajās tradicionālajās nozarēs. Lai arī Tukuma ietekmes areālā pēc neatkarības atjaunošanas izveidojušies atsevišķi spēcīgi uzņēmumi (īpaši Pūrē un Jaunpilī), darba ņēmējiem ārpus Tukuma jārēķinās ar ļoti ierobežotu darbavietu piedāvājumu galvenokārt lauksaimnieciskajā ražošanā, kūdras ieguvē un zivju apstrādē, kas, uzņēmumiem modernizējoties, kļūs vēl mazāks. Samazinoties iedzīvotāju skaitam un pieaugot pensijas vecuma iedzīvotāju īpatsvaram, nelielajos centros aizvien sarežģītāk ir izbrīvēt publisko finansējumu dārgu pakalpojumu nodrošināšanai.

Šī problēma ir raksturīga visai attīstītajai pasaulei, un izplatītākais tās risinājums – pāreja uz e-pakalpojumiem un dārgāko pakalpojumu koncentrācija vietās ar pietiekamu iedzīvotāju skaitu. Tomēr Tukuma pusē vietējās pašvaldības, apzinoties, ka darbavietas to struktūrās tālāk no Tukuma ir ne tikai ir vienas no retajām, kur vietējiem iedzīvotājiem iespējams saņemt regulāru atalgojumu, bet arī tiek maksāti nodokļi pilnā apmērā, vilcinās ar reformām publisko pakalpojumu tīklā. Arguments, ka gadiem ilgušī neefektīvo iestāžu uzturēšana līdz šim nav spējusi mazināt iedzīvotāju aizbraukšanu no perifērijas, joprojām nav spējis pārliecināt vietvaras veidot racionālāku publisko pakalpojumu tīklu. Spilgts apliecinājums tam ir vidusskolas. Vidusskolēnu skaits ārpus Tukuma esošajās vidusskolās nepārsniedz 60 (Engurē – 37, Jaunpilī – 32, Slampē – 44, Kandavā – 30 un 57). Kā šāda lieluma vidusskolās nokomplektēt paralēlklases, lai atbilstoši jaunajam mācību saturam kvalificēti un labi apmaksāti

¹ Šeit un turpmāk termins “pievienotā vērtība” attiecināts uz uzņēmējdarbībā samaksāto algu fondu ar visiem nodokļiem un gūto peļņu (pirms nodokļiem), kas “Karšu izdevniecībā Jāņa sēta” atbilstoši VID, CSP u.c. avotu informācijai ar dažādu algoritmu palīdzību sadalīta pa uzņēmumu vietējām vienībām pēc to faktiskās darbības vietas. Aprēķinā izmantoti 2017. gada dati par visiem uzņēmumiem, kuru apgrozījums pārsniedz 70 tūkst. EUR.

Pašvaldības profils — **TUKUMA** NOVADS

pedagogi varētu nodrošināt vidusskolēniem specializācijas iespējas vismaz divos mācību virzienos? Likumsakarīga būtu vidusskolu tīkla optimizācija, savstarpēji sadarbojoties bijušā Tukuma rajona novadiem, taču praksē sadarbības vietā bieži vērojama neproduktīva konkurence.

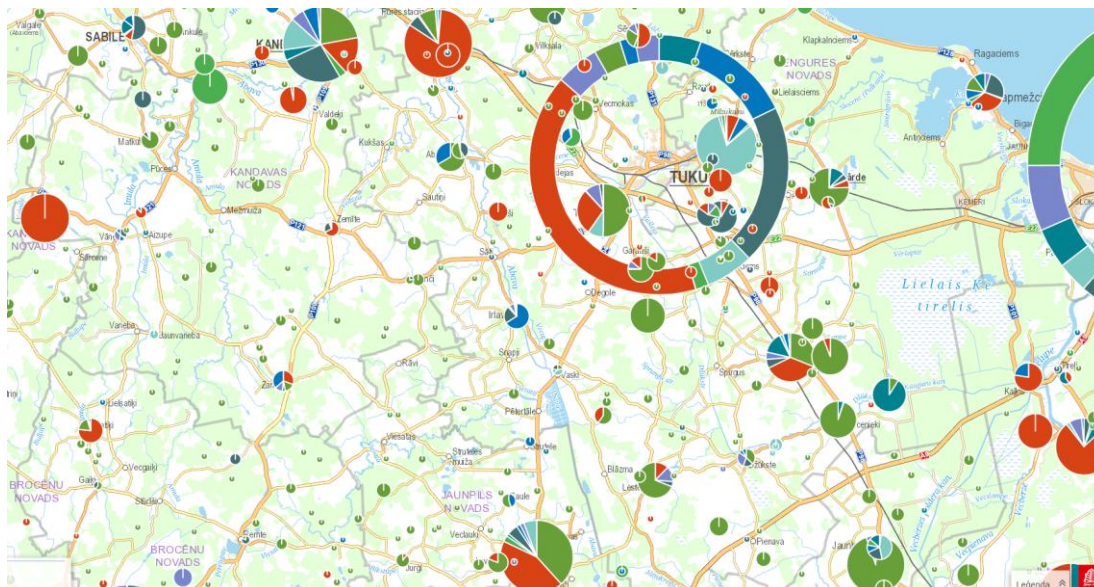
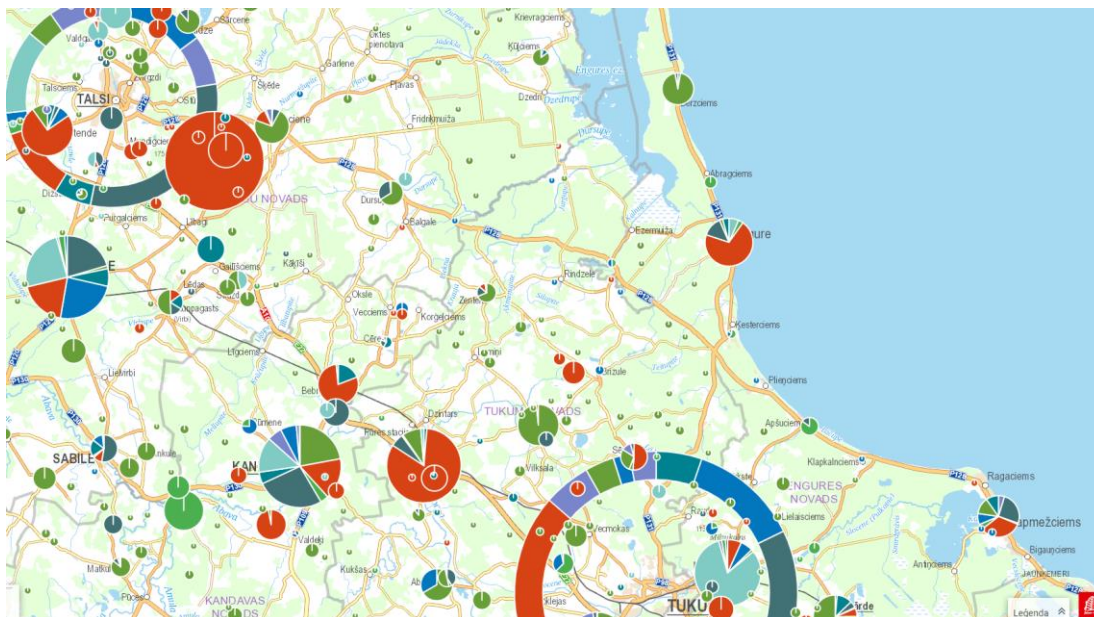
No sasniedzamības viedokļa bijusī Tukuma rajona teritorija visumā sakrīt ar optimālās sasniedzamības areālu. Laika izteiksmē gan no dažiem pagastiem nedaudz ātrāk sasniedzami citi attīstības centri (no Jaunpils – Dobeles, no Zantes – Saldus, no Kandavas, Matkules un Cēres – Talsi, no Lapmežciema – Jūrmala), tomēr, ņemot vērā šo pagastu iedzīvotāju vēsturisko saikni ar Tukumu kā bijušā rajona centru, nav vērojama iedzīvotāju izteikta svārstmigrācija par labu kādam no alternatīvajiem centriem. Vienīgais izņēmums ir Lapmežciema pagasts, kura iedzīvotāji daudz lielākā mērā ir saistīti ar Jūrmalu nekā Tukumu.

Ja atbilstoši VARAM priekšlikumam apvienotos Engures, Kandavas, Jaunpils un Tukuma novads, tad, kopīgi nodrošinot iedzīvotājiem publiskos pakalpojumus, ne tikai varētu celt to kvalitāti un daudzveidību, bet lielāku resursu atvēlēt uzņēmējdarbības atbalstam un ceļu sakārtošanai, tādējādi mazinot problēmas ar lielāko centru sasniedzamību. Apvienotais Tukuma novads pievienotās vērtības apjoma ziņā (150 milj. EUR) apsteigtu 23 no 35 piedāvāto pašvaldību teritorijām, bet, rēķinot pievienoto vērtību uz 1 iedzīvotāju (3,3 tūkst. EUR), tas ierindotos 17. vietā. Platības ziņā (2448 km²) Tukuma apvienotais novads būtu 10. lielākais, bet iedzīvotāju skaita ziņā (44,9 tūkst.) – devītais. Diemžēl nelabvēlīgā demogrāfiskā situācija un negatīvās migrācijas tendences, īpaši nomaļākajos pagastos, neļaus izvairīties no tālākas depopulācijas, un sagaidāms, ka no 2018. līdz 2030. gadam iedzīvotāju skaits apvienotajā Tukuma novadā saruks par 15%. Jebkurā gadījumā Tukuma novada attīstībā tuvākajā nākotnē viens no noteicošajiem būs Rīgas tuvuma faktors, un no jaunās pašvaldības lielā mērā būs atkarīgs, cik veiksmīgi tas tiks izmantots pievilcīgu dzīves apstākļu nodrošināšanai Tukuma novadā.

*Tukuma optimālais sasniedzamības areāls un VARAM piedāvātā apvienotā novada teritorija.
Fragments no “Karšu izdevniecībā Jāņa sēta” sagatavotās kartes*

Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

*Uzņēmējdarbībā radītā pievienotā vērtība (apļa laukums proporcionāls vērtības apjomam).
Fragmenti no “Karšu izdevniecībā Jāņa sēta” veiktās analīzes*

3. Iedzīvotāju skaits un tā prognozes

Pašlaik esošais novads	Iedzīvotāju skaits 2018. gada sākumā (CSP)	Izmaiņas pret 2009. gadu	Iedzīvotāju skaita prognozes uz 2030. gadu (Jāņa sēta, 2019)
Engures novads	7080	-8%	6288
Jaunpils novads	2239	-14%	1918
Kandavas novads	7853	-17%	6295
Tukuma novads	27901	-12%	23531
Apvienotais TUKUMA NOVADS	45073	-12%	38032
Vieta Latvijā pēc administratīvi teritoriālās reformas (ATR), sākot ar pēc iedz. sk. lielāko	9 / 35		12 / 35

(Avoti: Centrālā statistikas pārvalde (turpmāk — CSP); SIA “Karšu izdevniecība Jāņa sēta”)

4. Budžets

4.1. 2018. gada budžeta ieņēmumi un izdevumi

2018. gada pamatbudžets (Izpilde no gada sākuma)

BUDŽETS	Engures novads	%	EUR/iedz.	Jaunpils novads	%	EUR/iedz.	Kandavas novads	%	EUR/iedz.	Tukuma novads	%	EUR/iedz.
KOPĀ IEŅĒMUMI	11 749 429	100%	1 659,5	2 959 242	100%	1 321,7	11 682 367	100%	1 487,6	38 838 527	100%	1392,0
Nodokļu ieņēmumi	5 552 545	47%	1 659,5	1 688 992	57%	754,4	4 516 215	39%	575,1	19 067 682	49%	683,4
Ienākuma nodokļi	4 758 604	41%	784,3	1 390 441	47%	621,0	3 841 967	33%	489,2	16 584 089	43%	594,4
Īpašuma nodokļi	793 941	7%	672,1	298 551	10%	133,3	674 248	6%	85,9	2 331 848	6%	83,6
Nenodokļu ieņēmumi	181 476	1,5%	25,6	34 220	1%	15,3	144 041	1%	18,3	711 478	1,8%	25,5
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 875 916	16%	265,0	55 539	2%	24,8	294 356	3%	37,5	936 959	2%	33,6
Ārvalstu finanšu palīdzība	20 852	0,2%	2,9							21 299	0,05%	
Transferti	4 118 640	35%	581,7	1 180 491	40%	527,2	6 727 755	58%	856,7	18 101 109	47%	648,8
Valsts budžeta transferti	2 919 743	25%	412,4	1 117 129	38%	498,9	6 536 828	56%	832,4	17 492 440	45%	626,9
t.sk.												
Pašvaldību budžetā saņemtā dotācija no PFIF	144 430	1%	20,4	209 151	7%	93,4	1 654 312	14%	210,7	3 811 418	10%	136,6
Pašvaldību budžetu transferti	1 176 129	10%	166,1	56 987	2%	25,5	190 400	2%	24,2	582 618	2%	20,9

Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

BUDŽETS	Engures novads	%	EUR/iedz.	Jaunpils novads	%	EUR/iedz.	Kandavas novads	%	EUR/iedz.	Tukuma novads	%	EUR/iedz.
KOPĀ IZDEVUMI (atbilstoši funkcionālajām kategorijām)	11 511 555	100%	1 625,9	3 451 242	100%	1 541,4	11 626 832	100%	1 480,6	39 696 672	100%	1 422,8
Vispārējie valdības dienesti	776 495	7%	109,7	488 697	14%	218,3	617 683	5%	78,7	2 929 870	7%	105,0
Aizsardzība	0	0%	0,0	0	0%	0,0	0	0%	0,0	0	0%	-
Sabiedriskā kārtība un drošība	118 555	1%	16,7	62 696	2%	28,0	191 977	2%	24,4	522 870	1%	18,7
Ekonomiskā darbība	1 011 615	9%	142,9	137 468	4%	61,4	1 684 935	14%	214,6	6 296 014	16%	225,7
Vides aizsardzība	180 300	2%	25,5	0	0%	0,0	298 420	3%	38,0	413 314	1%	14,8
Teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	1 276 343	11%	180,3	1 026 753	30%	458,6	1 071 697	9%	136,5	2 768 578	7%	99,2
Veselība	17 907	0,2%	2,5	0	0%	0,0	110 494	1%	14,1	130 470	0,3%	4,7
Atpūta, kultūra un reliģija	1 407 151	12%	198,8	424 293	12%	189,5	1 018 817	9%	129,7	3 543 043	9%	127,0
Izglītība	3 767 886	33%	532,2	987 243	29%	440,9	5 740 410	49%	731,0	20 066 163	51%	719,2
Sociālā aizsardzība	2 955 303	26%	417,4	324 092	9%	144,7	892 399	8%	113,6	3 026 350	8%	108,5

(Dati: Valsts kases - Pārskats par pamatbudžeta izpildi (2018. gada decembris), https://e2.kase.gov.lv/pub5.5_pasv/code/pub.php?module=pub)

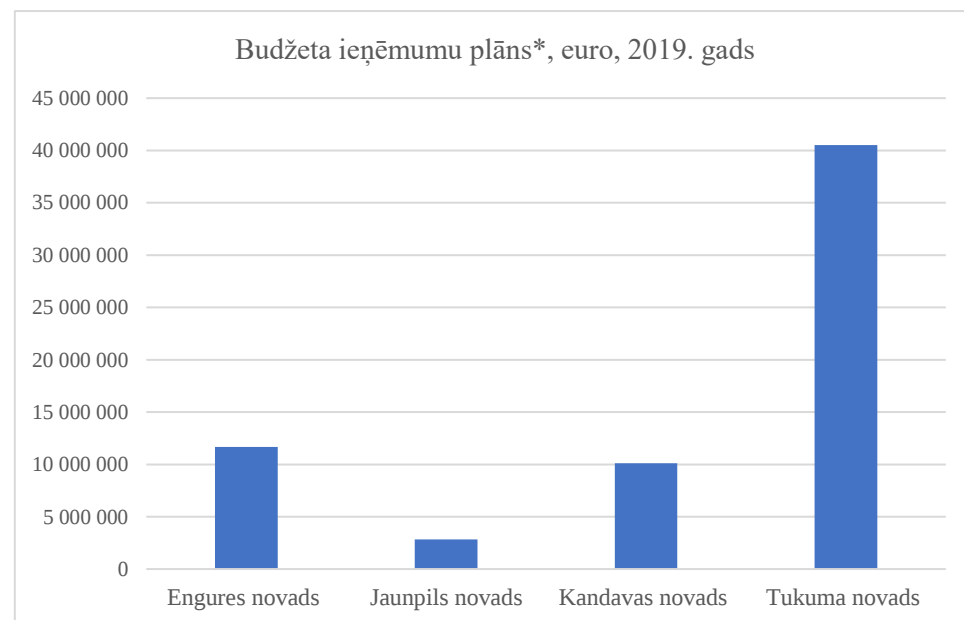
4.2. 2019. gada budžeta ieņēmumu plāns

Pašvaldība	Budžeta ieņēmumu plāns*, euro	EUR/iedz.
Engures novads	11 673 775	1648,8
Jaunpils novads	2 826 649	1262,5
Kandavas novads	10 106 970	1287,0
Tukuma novads	40 521 771	1452,3

*pamatbudžets un speciālais budžets uz 30.04.2019.

(Dati: Finanšu ministrija (turpmāk — FM));

Jaunpils novads: <https://www.jaunpils.lv/dokumenti.php>)

Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

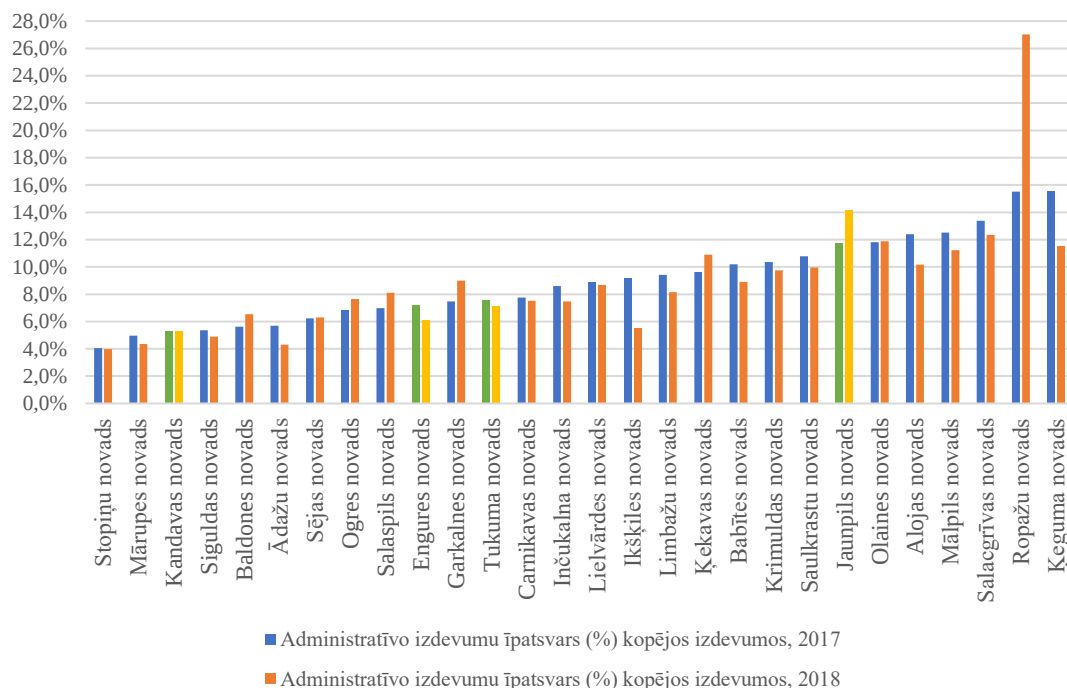
4.3. Administratīvie izdevumi

Esošās pašvaldību teritorijas	2017				2018 (iespējamās izmaiņas)			
	Administratīvie izdevumi, % no kopējiem izdevumiem		Administratīvie izdevumi uz 1 iedzīvotāju, euro		Administratīvie izdevumi, % no kopējiem izdevumiem		Administratīvie izdevumi uz 1 iedzīvotāju, euro	
	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazāko īpatsvaru*	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazākajiem izdevumiem*	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazāko īpatsvaru*	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazākajiem izdevumiem*
Engures novads	7,2	17	96,9	26	6,1	13	94,9	16
Jaunpils novads	11,7	70	129,6	72	14,2	97	202,1	102
Kandavas novads	5,3	6	68,9	7	5,3	8	72,6	5
Tukuma novads	7,6	20	87,7	15	7,2	23	93,8	14

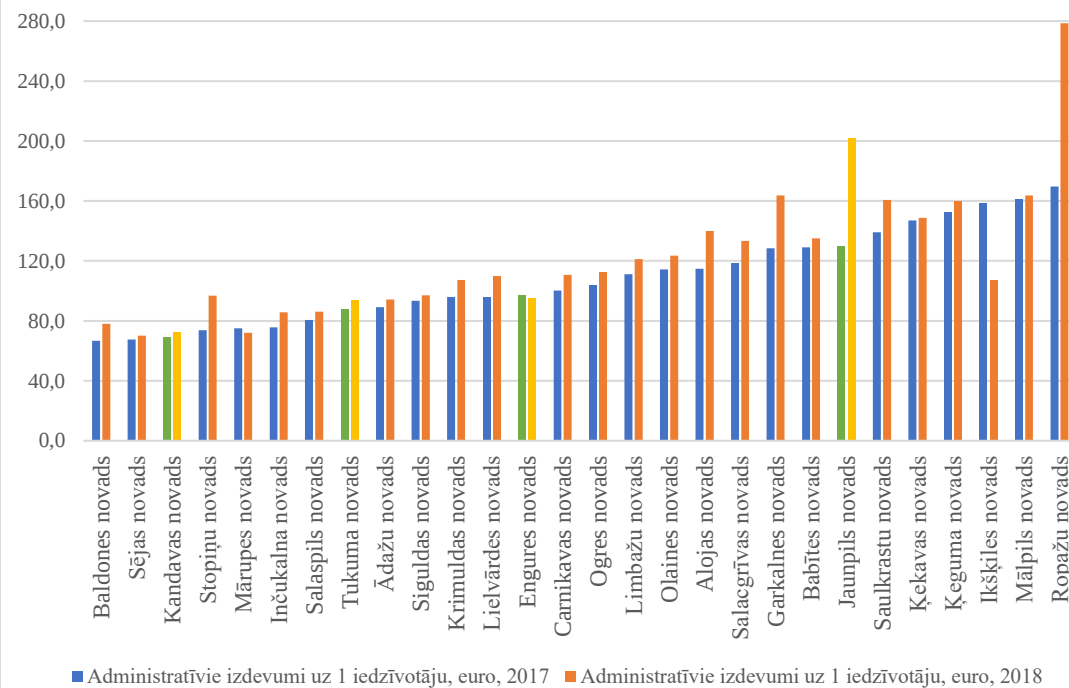
*republikas pilsētām vieta 9 grupā

(Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk — VARAM) aprēķins)

Administratīvo izdevumu īpatsvars (%) kopējos izdevumos, Rīgas plānošanas reģions, 2017. un 2018. gads

Administratīvie izdevumi uz 1 iedzīvotāju, euro, Rīgas plānošanas reģions, 2017. un 2018. gads

Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

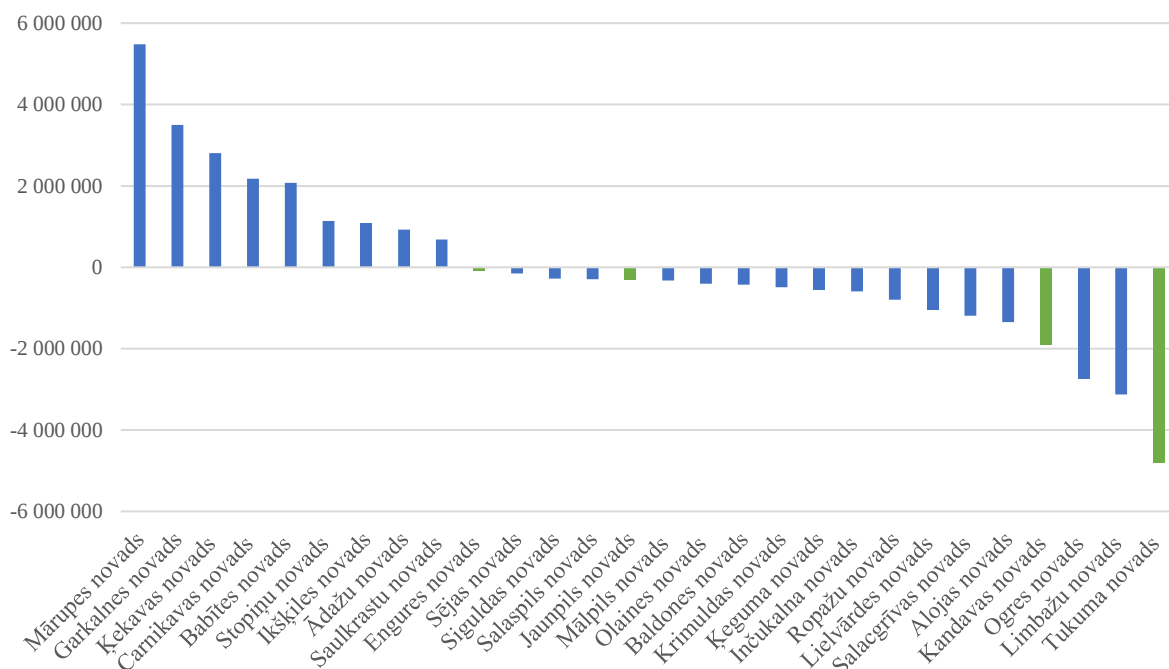
4.4. Iemaksas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (PFIF)

Esošās pašvaldību teritorijas	2019			
	Iemaksas PFIF, EUR		Dotācija no PFIF, % no visiem pašvaldības ieņēmumiem	
	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar lielākajām iemaksām*	Rādītājs	Vieta 101 dotāciju saņēmēja grupā, sākot ar mazāko īpatsvaru**
Engures novads	-92 470	10	0,8	1
Jaunpils novads	-297 234	16	10,5	24
Kandavas novads	-1 916 227	87	19,0	64
Tukuma novads	-4 799 259	105	11,8	33

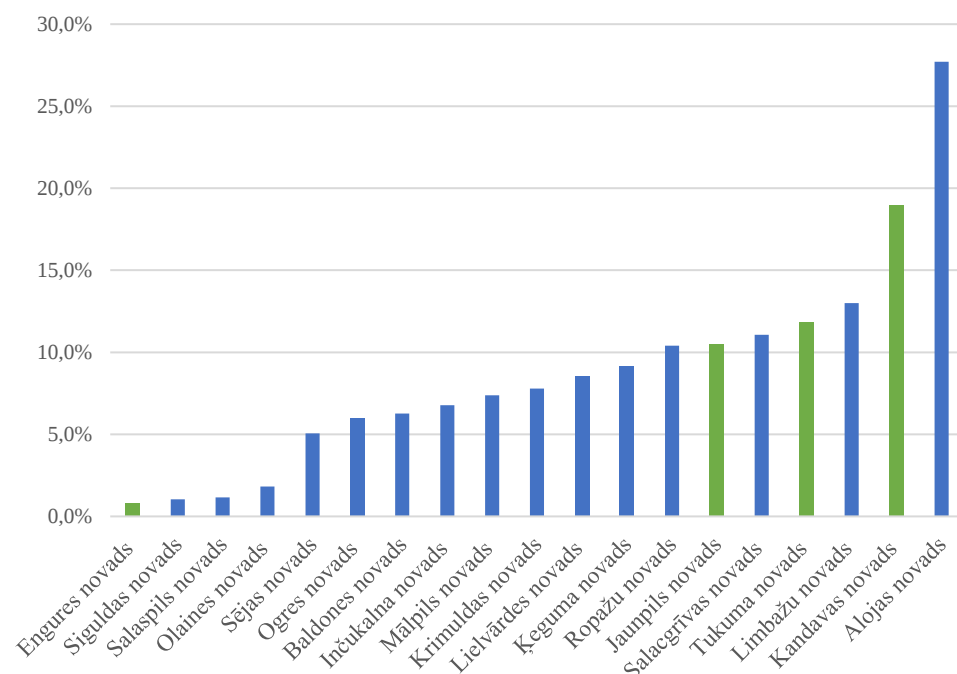
*republikas pilsētām vieta 9 grupā

**republikas pilsētām vieta 6 dotāciju saņēmēju grupā
(FM dati)

Iemaksas un dotācijas no PFIF, euro,
Rīgas plānošanas reģions, 2019. gads

Dotācija no PFIF, % no visiem pašvaldības ieņēmumiem,
Rīgas plānošanas reģions, 2019. gads

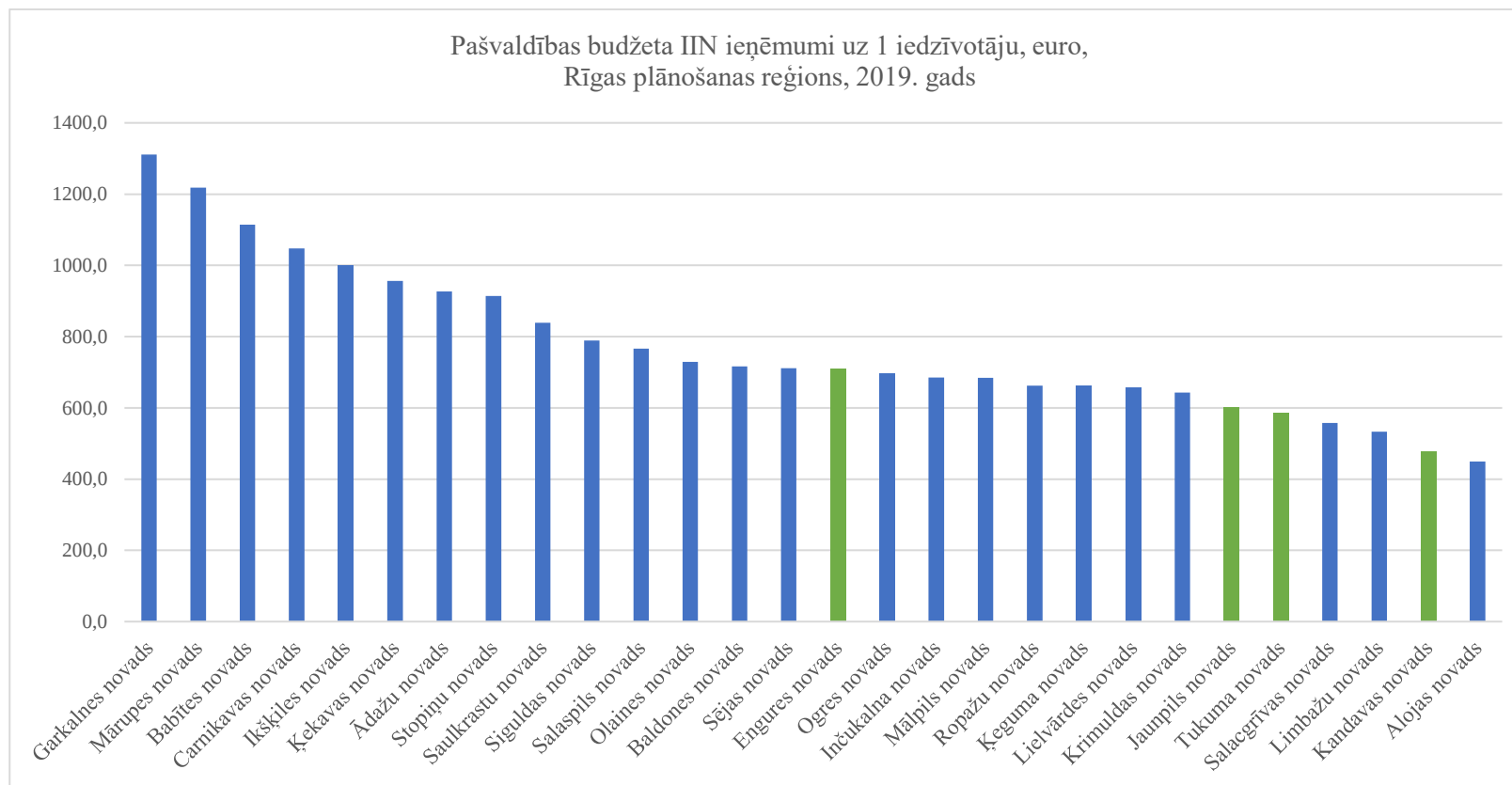

Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

4.5. Pašvaldības budžeta iedzīvotāju ienākumu nodokļa (IIN) ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju

Esošās pašvaldību teritorijas	2019	
	Pašvaldības budžeta IIN ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju (EUR)	
	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar lielākajiem ieņēmumiem*
Engures novads	709,9	16
Jaunpils novads	602,0	30
Kandavas novads	478,4	75
Tukuma novads	586,2	34

*republikas pilsētām vieta 9 grupā
(FM dati)

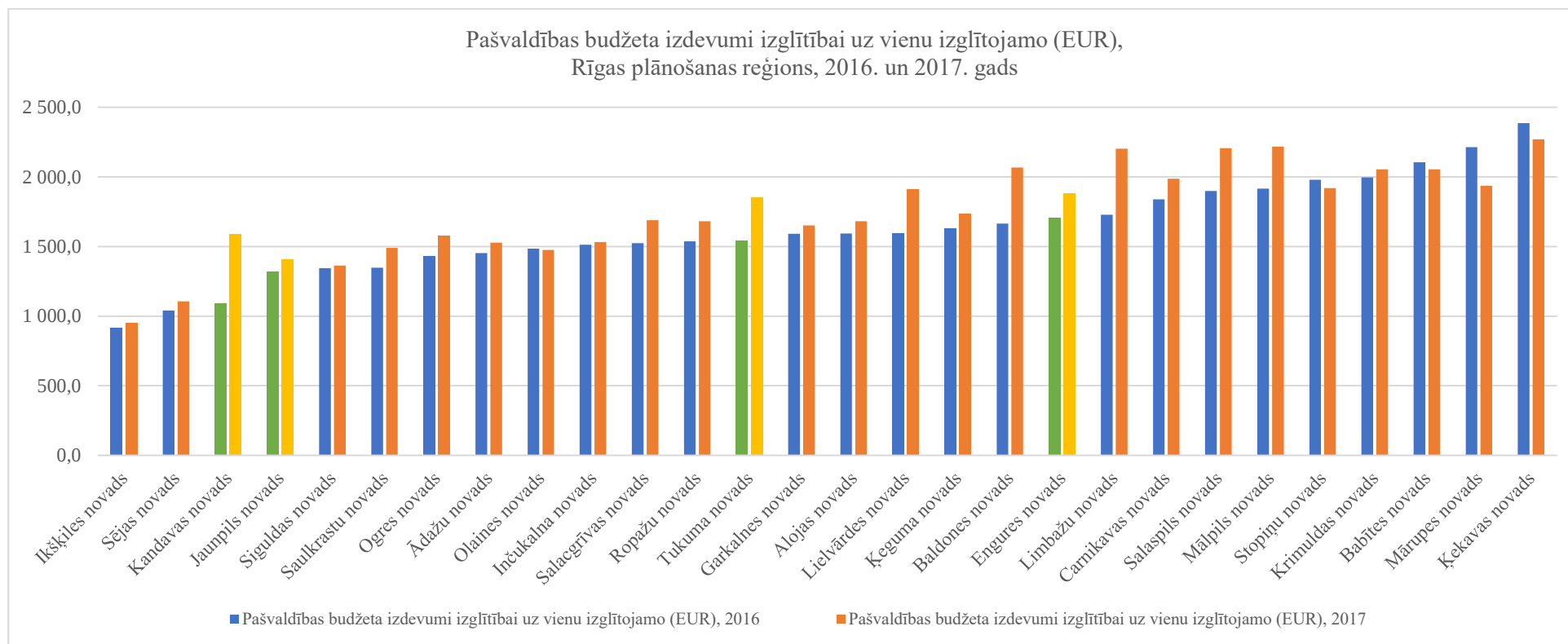
Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

4.6. Pašvaldības budžeta izdevumi izglītībai uz vienu izglītojamo

Esošās pašvaldību teritorijas	2016		2017	
	Pašvaldības budžeta izdevumi izglītībai uz vienu izglītojamo (EUR, RAIM aprēķins)		Pašvaldības budžeta izdevumi izglītībai uz vienu izglītojamo (EUR, RAIM aprēķins)	
	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazākajiem izdevumiem*	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazākajiem izdevumiem*
Engures novads	1 706,9	57	1 884,2	56
Jaunpils novads	1 322,5	9	1 405,1	8
Kandavas novads	1 093,6	5	1 590,5	20
Tukuma novads	1 545,2	27	1 850,0	54

*republikas pilsētām vieta 9 grupā

(Reģionālās attīstības indikatoru moduļa (RAIM) dati)

5. Investīcijas

Informācija par Eiropas Savienības fondiem (2014.-2020. gada periodā) un Emisijas kvotu izsoles instrumentu Engures, Jaunpils, Kandavas un Tukuma novados:

Engures novada domes iesniegtie projekti VARAM kompetences jomās:

Nr. p.k.	SAM vai pasākums	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas, €	ES fondu daļa, €	Projekta ietvaros sasniedzamie iznākuma rādītāji	Projekta statuss
1.	3.3.1. “Publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbībai”	Uzņēmējdarbības attīstība Smārdes pagastā	143 857	122 278	Jaunizveidoto darba vietu skaits, plānotā vērtība – 17, sasniegtā vērtība 0. Nefinanšu investīcijas – plānotā vērtība – 1 900 000 €, sasniegtā vērtība – 0. Komersantu skaits, kas guvuši atbalstu, sasniegtā vērtība – 2.	Pabeigts
2.		Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras attīstība Engures novadā	584 040	496 434	Jaunizveidoto darba vietu skaits, plānotā vērtība – 119, sasniegtā vērtība 0. Nefinanšu investīcijas – plānotā vērtība – 4 235 000 €, sasniegtā vērtība – 0. Komersantu skaits, kas guvuši atbalstu, sasniegtā vērtība – 11.	Pabeigts
3.	4.2.2. “Pašvaldības ēku energoefektivitāte”	Engures novada Smārdes pagasta sociālās mājas energoefektivitātes paaugstināšana	65 780	55 760	Primārās enerģijas patēriņa samazinājums – plānotā vērtība 40 864 kWh/gadā. Siltumnīcefekta gāzu samazinājums – plānotā vērtība 10,309 CO ₂ ekvivalenta tonnas/gadā.	Noslēgts līgums. Ieviešanā
4.		Engures Dienas sociālā palīdzības centra energoefektivitātes paaugstināšana	120 803	80 580	Primārās enerģijas patēriņa samazinājums – plānotā vērtība 66 074 kWh/gadā. Siltumnīcefekta gāzu samazinājums – plānotā vērtība 16,442 CO ₂ ekvivalenta tonnas/gadā.	Noslēgts līgums. Ieviešanā
KOPĀ			914 480	755 052	Kopsavilkums – 2 projekti pabeigti, 2 projekti īstenošanas stadijā, Būtiski pievērst pastiprinātu uzmanību rādītāju izpildei (nesasniegšanas gadījumā proporcionāli jāatmaksā ES fondu finansējums).	

Noraidītie, atsauktie vai konkursu neizturējušie Engures novada domes projekti:

- SAM 4.2.2. projekts "Šlokenbekas muižas administratīvā korpusa energoefektivitātes paaugstināšana" (ERAF finansējums – 94 095 EUR) tika atsaukts.

Jaunpils novada dome nav iesniegusi projektus VARAM kompetences jomās.

Pašvaldības plānotie projekti, kas ir noraidīti vai konkursu neizturējuši:

- SAM 4.2.2. priekšatlase tika iesniegta 1 projekta ideja:
- "Sēkmēt energoefektivitātes paaugstināšanu pašvaldības ēkā" (ERAF finansējums – 197 200 EUR).

Vērtēšanas rezultātā šī projekta ideja netika virzīta tālāk projektu iesniegšanai Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā nepietiekama ERAF finansējuma dēļ. No 205 iesniegtajām projektu idejām ERAF finansējums pietika tikai 67 projektiem, kas plāno sasniegt augstākus energoefektivitātes u.c. rādītājus. Jaunpils novada projekta ideja vērtēšanas rezultātā ierindojās 163. vietā.

Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

Kandavas novada domes un SIA “Kandavas komunālie pakalpojumi” **iesniegtie projekti** VARAM kompetences jomās:

Nr. p.k.	SAM vai pasākums	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas, €	ES fondu daļa, €	Projekta ietvaros sasniedzamie iznākuma rādītāji	Projekta statuss
1.	4.2.2. “Pašvaldības ēku energoefektivitāte”	Kandavas pilsētas pirmsskolas izglītības iestādes “Zīlūks” energoefektivitātes paaugstināšana	754 131	458 150	Primārās enerģijas patēriņa samazinājums – plānotā vērtība 335 859 kWh/gadā. Siltumnīcefekta gāzu samazinājums – plānotā vērtība 88,984 CO2 ekvivalenta tonnas/gadā.	Noslēgts līgums Ieviešanā
2.	5.3.1. “Ūdenssaimniecība”	Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Kandavā, II kārtā	1 083 867	427 371	Uzlaboto notekūdeņu attīrīšanas sistēmu apkalpoto iedzīvotāju skaita pieaugums – plānotā vērtība 318 iedzīvotāji.	Noslēgts līgums. Ieviešanā
KOPĀ			1 837 998	885 521	Kopsavilkums – 2 projekti īstenošanas stadijā. Būtiski pievērst pastiprinātu uzmanību rādītāju izpildei (nesasniegšanas gadījumā proporcionāli jāatmaksā ES fondu finansējums).	

Noraidītie, atsauktie vai konkursu neizturējušie Kandavas novada domes projekti:

- SAMP 5.4.1.1.** ietvaros projekts “Antropogēnās slodzes mazinošas tūrisma infrastruktūras attīstība Čužu purvā” tika noraidīts nepietiekama Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējuma dēļ.
- SAM 3.3.1. priekšatlase** tika iesniegti **2 projektu ideju koncepti**:
 - “Uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamās infrastruktūras attīstība Kandavas pagastā” (ERAF finansējums – 408 000 EUR);
 - “Uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamās infrastruktūras attīstība Kandavas pilsētā” (ERAF finansējums – 765 000 EUR);
 Taču tie netika virzīti tālāk projektu iesniegšanai Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā nepietiekama ERAF finansējuma dēļ.
- SAM 4.2.2. priekšatlase** tika iesniegta vēl **1 projekta ideja**:
 - “Zantes kultūras nama energoefektivitātes paaugstināšana” (ERAF finansējums – 197 455 EUR).
 Vērtēšanas rezultātā šī 4.2.2. SAM projekta ideja netika virzīta tālāk projektu iesniegšanai Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā nepietiekama ERAF finansējuma dēļ. No 205 iesniegtajām projektu idejām ERAF finansējums pietika tikai 67 projektiem, kas plāno sasniegt augstākus energoefektivitātes u.c. rādītājus. Kandavas novada domes projekta ideja vērtēšanas rezultātā ierindojās 171. vietā.
- EKII** ietvaros Kandavas novada domes projekts “Kandavas pilsētas pirmsskolas izglītības iestādes „Zīlūks” energoefektivitātes uzlabošana” Nr. EKII-2/7 tika noraidīts 01.09.2016. EKII finansējuma nepietiekamības dēļ. Projekts šīs pašas ēkas energoefektivitātes pasākumu īstenošanai tika iesniegts 2018. gadā SAM 4.2.2. un šobrīd projekts tiek īstenots (skat. tabulā).

Tukuma novada domes un Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Tukuma ūdens” iesniegtie projekti VARAM kompetences jomās:

Nr. p.k.	SAM vai pasākums	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas, €	ES fondu daļa, €	Projekta ietvaros sasniedzamie iznākuma rādītāji	Projekta statuss
1.	3.3.1. “Publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbībai”	Rūpnieciskās zonas attīstība Jauntukuma rajonā	681 230	430 720	Jaunizveidoto darba vietu skaits, plānotā vērtība – 10, sasniegtā vērtība 0. Nefinanšu investīcijas – plānotā vērtība – 472 015 €, sasniegtā vērtība – 0. Komersantu skaits, kas guvuši atbalstu, sasniegtā vērtība – 1.	Pabeigts

Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

2.	4.2.2. “Pašvaldības ēku energoefektivitāte”	Energoefektivitātes paaugstināšana PII „Pasaciņa”	1 708 500	291 975	Primārās enerģijas patēriņa samazinājums – plānotā vērtība 270 767 kWh/gadā. Siltumnīcefekta gāzu samazinājums – plānotā vērtība 53,690 CO2 ekvivalenta tonnas/gadā.	Noslēgts līgums. Ieviešanā
3.		Energoefektivitātes paaugstināšana PII „Vālodzīte”	1 765 155	267 070	Primārās enerģijas patēriņa samazinājums – plānotā vērtība 241 833 kWh/gadā. Siltumnīcefekta gāzu samazinājums – plānotā vērtība 49,094 CO2 ekvivalenta tonnas/gadā.	Noslēgts līgums. Ieviešanā
4.	5.3.1. “Ūdenssaimniecība”	Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Tukumā, II kārtā	1 229 114	742 365	Uzlaboto notekūdeņu attīrīšanas sistēmu apkalpoto iedzīvotāju skaita pieaugums – plānotā vērtība 171 iedzīvotājs, sasniegtā vērtība 2018. gadā – 40 iedzīvotāji, 2019. gadā – 42 iedzīvotāji. .	Noslēgts līgums. Ieviešanā
5.	5.6.2. “Degradēto teritoriju atjaunošana”	Degradētās teritorijas sakārtošana zonā Melnezera iela – Laustiķis	602 495	358 302	Jaunizveidoto darba vietu skaits – sasniegtā vērtība 43. Nefinanšu investīcijas – sasniegtā vērtība 3 000 000 €, atjaunotās degradētās teritorijas platība – sasniegtā vērtība 1,75 ha.	Pabeigts
6.		Degradētās teritorijas sakārtošana zonā Lauktehnika - Tukums II	3 693 621	3 032 256	Jaunizveidoto darba vietu skaits – 76, sasniegtā vērtība 0. Nefinanšu investīcijas – 2 160 000 €, sasniegtā vērtība 0 €, atjaunotās degradētās teritorijas platība – 19,573 ha, sasniegtā vērtība - 0 ha.	Noslēgts līgums. Ieviešanā
7.		Degradētās teritorijas sakārtošana Jauntukuma mikrorajonā	688 404	576 459	Jaunizveidoto darba vietu skaits – 2, sasniegtā vērtība 0. Nefinanšu investīcijas – 1 450 000 €, sasniegtā vērtība 0 €, atjaunotās degradētās teritorijas platība – sasniegtā vērtība – 3,21 ha.	Pabeigts
KOPĀ			10 368 519	5 699 147	Kopsavilkums – 3 projekti pabeigti, 4 projekti īstenošanas stadijā. Būtiski pievērst pastiprinātu uzmanību rādītāju izpildei (nesasniegšanas gadījumā proporcionāli jāatmaksā ES fondu finansējums).	

Noraidītie, atsauktie vai konkursu neizturējušie Tukuma novada domes projekti:

- SAM 4.2.2. priekšātlasē tika iesniegta vēl 1 projekta ideja:**
 - “Energoefektivitātes paaugstināšana Tukuma pilsētas kultūras namā” (ERAF finansējums – 368 980 EUR).
- Vērtēšanas rezultātā šī 4.2.2. SAM projekta ideja netika virzīta tālāk projektu iesniegšanai Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā nepietiekama ERAF finansējuma dēļ. No 205 iesniegtajām projektu idejām ERAF finansējums pietika tikai 67 projektiem, kas plāno sasniegt augstākus energoefektivitātes u.c. rādītājus. Tukuma novada domes projekta ideja vērtēšanas rezultātā ierindojās attiecīgi 113. vietā.

Pašvaldībai **vēl nav iesniegti** projektu iesniegumi par ERAF finansējumu:

- 840 339 € degradēto teritoriju atjaunošanai (SAM 5.6.2.);
- 28 039 € publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbībai (SAM 3.3.1)

(Informācija: VARAM Investīciju politikas departaments)

6. Darbaspēka migrācija

Pašvaldība	Strādā pie sevis (%)	Brauc strādāt uz citām pašvaldībām		Nodrošina darbu citām pašvaldībām	
		<i>Pašvaldība</i>	%	<i>Pašvaldība</i>	%
Engures novads	29,9%	Rīga	37,3%	Mērsraga novads	7,3%
		Tukuma novads	9,6%	Tukuma novads	4,8%
		Jūrmala	8,0%	Kandavas novads	1,1%
		Mārupes novads	2,4%	Jaunpils novads	0,7%
		Ķekavas novads	1,2%	Neretas novads	0,5%
		Babītes novads	1,2%	Jūrmala	0,5%
		Dundagas novads	1,2%	Rojas novads	0,5%
		Jelgava	0,7%	Dundagas novads	0,4%
		Siguldas novads	0,6%	Talsu novads	0,3%
		Talsu novads	0,6%	Auces novads	0,3%
Jaunpils novads	41,5%	Rīga	22,1%	Dobeles novads	0,6%
		Tukuma novads	11,2%	Brocēnu novads	0,5%
		Dobeles novads	5,6%	Tukuma novads	0,4%
		Mārupes novads	2,7%	Tērvetes novads	0,2%
		Ķekavas novads	1,5%	Kandavas novads	0,2%
		Jūrmala	1,2%	Auces novads	0,2%
		Kandavas novads	1,0%	Engures novads	0,1%
		Jelgava	0,9%	Alojas novads	0,1%
		Vecumnieku novads	0,9%	Ozolnieku novads	0,1%
		Babītes novads	0,8%	Saldus novads	0,1%
Kandavas novads	40,9%	Rīga	23,8%	Rundāles novads	1,9%
		Tukuma novads	12,9%	Aizputes novads	1,4%
		Talsu novads	2,8%	Tukuma novads	1,3%
		Mārupes novads	2,2%	Jaunpils novads	1,0%
		Ķekavas novads	2,1%	Talsu novads	0,9%
		Ogres novads	1,7%	Skrundas novads	0,6%
		Jūrmala	1,3%	Mērsraga novads	0,5%
		Engures novads	1,1%	Aknīstes novads	0,4%
		Dundagas novads	0,8%	Engures novads	0,4%
		Babītes novads	0,8%	Ādažu novads	0,3%
Tukuma novads	46,5%	Rīga	29,6%	Kandavas novads	12,9%
		Engures novads	4,8%	Jaunpils novads	11,2%
		Jūrmala	2,7%	Engures novads	9,6%
		Mārupes novads	2,3%	Mērsraga novads	1,7%
		Ķekavas novads	1,9%	Kuldīgas novads	1,7%
		Kandavas novads	1,3%	Talsu novads	1,6%
		Babītes novads	1,0%	Alsungas novads	1,3%
		Dobeles novads	0,9%	Brocēnu novads	1,2%
		Jelgava	0,7%	Skrundas novads	1,2%
		Talsu novads	0,5%	Rojas novads	1,0%

Pašvaldības profils — TUKUMA NOVADS

Pašvaldība (pēc ATR), kurā strādās	Pašvaldības nodarbināto personu īpatsvars, %
Tukuma novads	51,3
Rīga	29,5
Mārupes novads	3,3
Jūrmala	3,2
Ķekavas novads	1,8
Talsu novads	1,4
Jelgavas novads	1,4
Dobeles novads	1,0
Salaspils novads	0,9
Ogres novads	0,8
Ventspils novads	0,6
Bauskas novads	0,6
Siguldas novads	0,6
Liepājas novads	0,5
Ādažu novads	0,5
Kuldīgas novads	0,5

* **Indikatīvi.** Aprēķins no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) datiem par 2018. gadu (balstoties uz iedzīvotāju deklarētās dzīvesvietas adresi un uzņēmumu juridisko adresi)

7. Pašvaldību iespējas uzņēmējdarbības veicināšanā

Pašvaldība	Grants – biznesa ideju konkurss	Pašvaldības nekustamā īpašuma (telpu) izmantošanas iespēja uzņēmējiem	Zemes un telpu nomas atlaides
Engures novads	nē	jā	nē
Jaunpils novads	nē	jā	nē
Kandavas novads	nē	jā	jā
Tukuma novads	jā	nē	nē

(Avots: VARAM iesūtītās pašvaldību anketas, 2019. gads)

8. Vispārējās izglītības iestādes

N.p.k.	Pašvaldība	Izglītības iestāde	Skolēnu skaits 2018./2019. m.g.
1.	Engures novads	Engures vidusskola	225
2.		Smārdes pamatskola	167
3.		Lapmežciema pamatskola	153
4.		Milzkalnes sākumskola	89
Kopā Engures novadā:			634
5.	Jaunpils novads	Jaunpils vidusskola	249
Kopā Jaunpils novadā:			249
6.	Kandavas novads	Kandavas Kārļa Mīlenbaha vidusskola	373
7.		Kandavas internātvīdusskola	323
8.		Kandavas novada Zantes pamatskola	82
9.		Vānes pamatskola	57
10.		Zemītes pamatskola	56
11.		Cēres pamatskola	55
Kopā Kandavas novadā:			946
12.	Tukuma novads	Tukuma 2. vidusskola	792
13.		Tukuma Raiņa ģimnāzija	300
14.		Zemgales vidusskola	282
15.		Tumes vidusskola	165
16.		Tukuma Vakara un neklātienes vidusskola	308

N.p.k.	Pašvaldība	Izglītības iestāde	Skolēnu skaits 2018./2019. m.g.
17.		Tukuma 2. pamatskola	478
18.		Tukuma E. Birznieka-Upīša 1. pamatskola	355
19.		Pūres pamatskola	203
20.		Tukuma 3. pamatskola	196
21.		Irlavas pamatskola	105
22.		Džūkstes pamatskola	86
23.		Sēmes sākumskola	29
Kopā Tukuma novadā:			3299
Kopā apvienotajā Tukuma novadā:			5128

Profesionālās izglītības iestādes:

N.p.k.	Pašvaldība	Izglītības iestāde	Skolēnu skaits 2018./2019. m.g.
1.	Kandavas novads	Kandavas Lauksaimniecības tehnikums (Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautībā)	853

(Avoti: <https://izm.kartes.lv>, <https://izm.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/statistika-par-izglitiba/statistika-par-profesionalo-izglitiba/2018-2019-m-g-3-un-pasvaldibu-majaslapas>)

9. Pārvaldība un pakalpojumi

9.1. Valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri

- Smārdes VPVKAC
- Jaunpils VPVKAC
- Kandavas VPVKAC
- Tukuma VPVKAC

VPVKAC ir izveidoti Engures, Jaunpils, Kandavas un Tukuma novados.

Vieta 2018.g.	VPVKAC	Mēnešu skaits	Pakalpojumu skaits	Pakalpojumu skaits vidēji mēnesī				Skaita izmaiņas	
		Kopā	Kopā	Kopā	2016.g.	2017.g.	2018.g.	Vizuāli	%
62.	Engures	17	291	17,1		14,5	19,4	↑	34%
55.	Jaunpils	31	748	24,1	17,0	27,4	27,7	↔	1%
32.	Kandavas	36	2370	65,8	59,6	82,4	65,8	↓	-20%
4.	Tukuma	30	2418	80,6	24,6	18,5	219,4	↑↑	1086%

* Pakalpojumu skaits vidēji mēnesī 2018. gadā dalīts ar pakalpojumu skaitu vidēji mēnesī 2017. gadā.

(Statistikas datu avots: www.pakalpojumucentri.lv, novada nozīmes VPVKAC sniegtie pakalpojumi no 2015. līdz 2018. gadam, ranžēti pēc vidēji mēnesī sniegto pakalpojumu skaitu 2018. gadā)

9.2. Pagastu pārvalžu izvietojums

Pašlaik esošais novads	Pagasti	Pagastu pārvaldes
Engures novads	1. Engures pagasts 2. Lapmežciema pagasts 3. Smārdes pagasts	○ Engures pagasta pārvalde ○ Lapmežciema pagasta pārvalde
Jaunpils novads	4. Jaunpils pagasts 5. Viesatu pagasts	○ Viesatu pagasta pārvalde
Kandavas novads	6. Cēres pagasts 7. Kandavas pagasts 8. Kandavas pilsēta 9. Matkules pagasts 10. Vānes pagasts 11. Zantes pagasts 12. Zemītes pagasts	○ Cēres pagasta pārvalde ○ Matkules pagasta pārvalde ○ Vānes pagasta pārvalde ○ Zantes pagasta pārvalde ○ Zemītes pagasta pārvalde

Pašvaldības profils — **TUKUMA** NOVADS

Pašlaik esošais novads	Pagasti	Pagastu pārvaldes
Tukuma novads	13. Degoles pagasts 14. Džūkstes pagasts 15. Irlavas pagasts 16. Jaunsātu pagasts 17. Lestenes pagasts 18. Pūres pagasts 19. Sēmes pagasts 20. Slampes pagasts 21. Tukuma pilsēta 22. Tumes pagasts 23. Zentenes pagasts	○ Irlavas un Lestenes pagastu pārvalde ○ Pūres un Jaunsātu pagastu pārvalde ○ Sēmes un Zentenes pagastu pārvalde ○ Slampes un Džūkstes pagastu pārvalde ○ Tumes un Degoles pagastu pārvalde

(Avoti: pašvaldību mājaslapas)

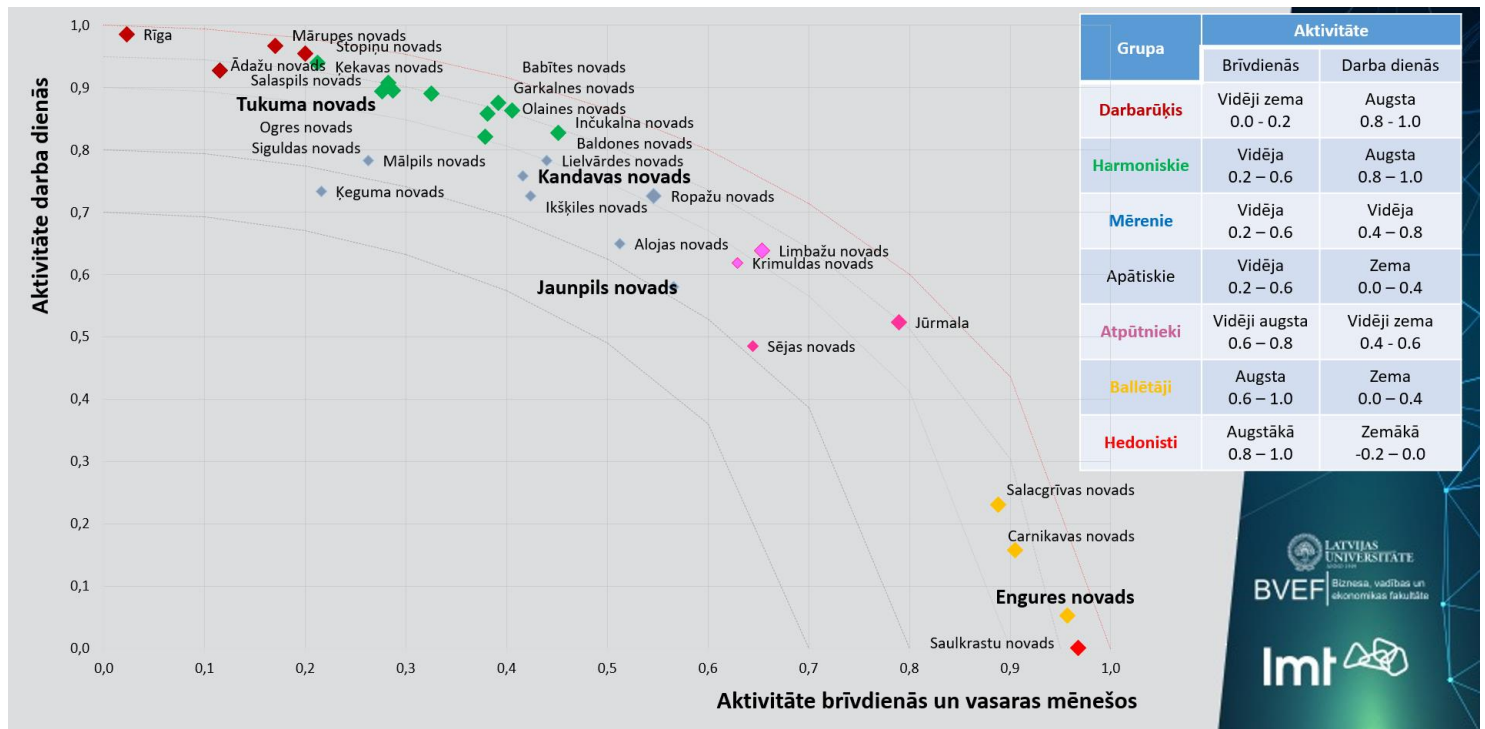
10. Pašvaldību sadarbība

- **SIA “Tukuma slimnīca”** (Engures, Jaunpils, Kandavas, Tukuma novadu pašvaldības)
- **Tukuma izglītības pārvalde** (Engures, Jaunpils, Tukuma novadu pašvaldības)
- **SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “Piejūra”** (Engures, Jaunpils, Kandavas, Tukuma novadu u. c. pašvaldības)
- **Tukuma bibliotēka — reģiona galvenā bibliotēka** (Engures, Jaunpils, Kandavas, Tukuma novadu pašvaldības)
- **Tukuma tūrisma informācijas centrs** (Engures, Jaunpils, Kandavas, Tukuma novadu pašvaldības)
- **Tukuma sporta skola** (Jaunpils, Tukuma novadu pašvaldības)
- **Civilās aizsardzības pasākumu koordinēšana** (Engures, Jaunpils, Kandavas, Tukuma novadu pašvaldības)
- **Sadarbība kultūras jomā** (Engures, Jaunpils, Kandavas, Tukuma novadu pašvaldības)
- **Biedrība “Kandavas partnerība”** (Jaunpils, Kandavas, Tukuma novadu pašvaldības)
- **Biedrība “Partnerība laukiem un jūrai”** (Engures, Tukuma novadu pašvaldības)

(Avoti: VARAM iesūtītās pašvaldību anketas, 2019. gads; pašvaldību mājaslapas)

11. Teritoriju ekonomiskās aktivitātes izvērtējums

Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes veiktā “Latvijas administratīvo teritoriju ekonomiskās aktivitātes un iedzīvotāju iekšējās aktivitātes svārstību izvērtējuma, izmantojot mobilā tīklā noslodzes datus” sākotnējie rezultāti

Latvijas novadu klasteru raksturojums:

- **“Darbarūķi”** – augsta aktivitāte darba dienās, bet vidēji zema aktivitāte brīvdienās. Tas ir Latvijas ekonomikas dzinējspēks, bet pilnībā neizmanto brīvdienas potenciālu. Nepieciešams attīstīt pakalpojumu sektoru un ir augsta atkarība no ekonomiskās aktivitātes svārstībām.
- **“Harmoniskie”** – augsta aktivitāte darbdienās un vidēja aktivitāte brīvdienās. Klasteris raksturojams ar līdzsvarotu attīstību, bet nepietiekamiem resursiem nākamajam izrāvienam. Atkarībā no prioritātēm, nepieciešams attīstīt ražošanas vai pakalpojumu sektoru, bet nepareizi izvēlētas prioritātes var sadrumstalot pieejamos resursus.
- **“Mērenie”** – vidēja ekonomiskā aktivitāte darbdienās un brīvdienās. Klasteris raksturojams ar vienmērīgu aktivitāti, kur nav pietiekami izmantots resursu potenciāls. Nepieciešams paaugstināt darba produktivitāti un ekonomisko potenciālu, pretējā gadījumā samazinās ekonomiskā aktivitāte un reģiona attīstība.
- **“Apātiskie”** – zema aktivitāte darbdienās un vidēja aktivitāte brīvdienās. Ir brīvdienas potenciāls, bet zema ekonomiskā aktivitāte darbdienās. Nepieciešams attīstīt pakalpojumu sektoru un mainīt reģiona attīstības stratēģiju, draud reģiona degradācija.
- **“Atpūtnieki”** – vidēji zema aktivitāte darbdienās, bet vidēji augsta aktivitāte brīvdienās. Labi izmanto brīvdienas potenciālu, bet neizmanto darba dienu potenciālu. Nepieciešams attīstīt ražošanas sektoru un mainīt reģiona attīstības stratēģiju. Pastāv vidēji augsta atkarība no iedzīvotāju pirkspējas līmeņa.
- **“Ballētāji”** – zema aktivitāte darba dienās, bet augsta aktivitāte brīvdienās. Plaukst un zēl brīvdienās, bet klusums darba dienās. Nepieciešams attīstīt ražošanas sektoru un mainīt reģiona attīstības stratēģiju. Pastāv augsta atkarība no iedzīvotāju pirkspējas līmeņa.
- **“Hedonisti”** – minimāla aktivitāte darbdienās, bet maksimāli augsta aktivitāte brīvdienās. Nav ražošanas sektora ekonomiskā potenciāla. Nepieciešams attīstīt ražošanas sektoru un mainīt reģiona attīstības stratēģiju. Pastāv maksimāla atkarība no iedzīvotāju pirkspējas līmeņa.